TÜRKİYE'NİN
GÖSTERGELERİ »

PROJEKSİYON

→ Hazırlayan: **Alaattin AKTAŞ**
ala.aktas@gmail.com

→ 2007 HEDEFLERİ

Türkiye, en zor yıllardan birine giriyor. Hem ekonomide bazı tıkanıklıkların yaşanma olasılığı giderek artıyor, hem de ikiz seçimlerin ekonomiyi etkileyeceğine kesin gözüyle bakılıyor. Enflasyonla ilgili değerlendirmemizde de vurguladık; Cumhurbaşkanlığı seçiminin ülkede siyasi anlamda bir gerginliğe yol açılmadan atlatılma olasılığı çok az görünüyor. Bu seçim, elbette ekonomiyi doğrudan hiçbir şekilde etkilemez; ama, bu kez cumhurbaşkanlığı seçimi öncesinde çok sancı çekilmesi sürpriz olmayacak gibi. Böyle bir tablo da ekonomiyi etkileyecek, bu kaçınılmaz. Siyasetteki gerginliklerin ülkeyi ekonomik yönden nasıl etkilediğini görmek için 2001 krizi öncesine dönüp Anayasa tartışmasını anımsamakta yarar var. Tabii ki, o dönemde tüm sorun söz konusu tartışmadan çıkmamıştı, bir sorun yumağı birikmişti ve Anayasa tartışması da bardağı taşıran damla niteliği taşıyordu. Şimdi de sorunlar çığ gibi büyüyor, ekonomik zemin özellikle bankacılık ayağı yönüyle daha sağlam olmakla birlikte, şimdi de başka yönlerden yumuşak karın oluşmuş durumda. Reel sektörün açık pozisyonu, çok büyük cari açık ve sıcak paraya olan bağımlılığın giderek büyümesi gibi... Bütün bu etkenler, siyasi bir gerginlikle tetiklendiği takdirde kar topu, çığa dönüşebilir.

Ve genel seçim... Şimdiye kadar hiçbir seçim öncesinde popülist politikalara başvurulmadığını, harcama disiplininden sapılmadığını göremedik. 2007'de de benzer yöntemlerin izlenmesi kimin için sürpriz olur ki. Seçim öncesinde popülist politikalar izlendiği, harcama disiplininden uzaklaşıldığı takdirde, aslında bunun etkilerini bir sonraki yıl görürüz. Yani, 2007 seçiminde yönetimi üstleneceklere şimdiden "kolay gelsin" demek gerekiyor.

Peki, 2007 hedefleri, bu zor yılın sorunlarını karşılayabilecek gibi mi, bir başka ifadeyle hedefler gerçekçi mi?

Tek tek rakamlardan gidelim:

➤ Cari işlemler dengesi

2006'nın tümünde ihracat 83,5 milyar dolar, ithalat 135.5 milyar dolar olarak tahmin ediliyor. (İhracatın bu düzeyin biraz altında, ithalatın ise üstünde gerçekleşmesi beklenmeli) 2007 hedefleri ise ihracatta 95, ithalatta 149,7 milyar dolar.

Yani, 2007'de ihracatın yüzde 13.8 artması, ithalattaki artışın ise yüzde 10,5'te kalması öngörülüyor. Peki ihracatın ithalattan daha hızlı artması nasıl gerçekleşecek?

Acaba kurda görece hızlı bir artış mı olacak? Hayır... Dolarda bu yılın ortalama kuru 1,4420 olarak tahmin ediliyor. 2007'nin hedefi ise 1,5398 düzeyinde. Yani dolarda artış hedefi yüzde 6,78. Doların bu düzeyde artacağının öngörüldüğü 2007'nin deflatör, yani yıllık ortalama enflasyon hedefi ne kadar peki, yüzde 7.

Enflasyondan daha düşük bir kur artışı, buna karşılık ithalattan daha hızlı artan bir ihracat... Sizce ne kadar gerçekçi?

Büyük ölçüde dış ticaret rakamlarının şekillendirdiği ödemeler dengesine gelince... Cari dengede ağustos sonu itibariyle bir yıllık açık 30,1 milyar dolar düzeyinde. DPT, 2006'nın tümündeki açığı 30,7 milyar dolar olarak öngördüğüne göre, demek ki, yılın kalan dört ayında geçen yılkinden yalnızca 600 milyon dolar daha fazla cari açık vereceğiz. Bu hedefin açıklaması şu: Bu yıl ilk sekiz ayda 22.4 milyar açık vermişiz, son dört ayda ise 8,2 milyar açık vereceğiz. Ve yine herkes bilir ki, dış ticaret açığı ve cari açık yıl sonuna doğru büyür.

Peki 2007'de ne bekliyoruz cari açık olarak; 30,4 milyar dolar. Bu yılın 33,5-34 milyar dolar arasında beklenen açığı bir yana, tahmin diye ortaya konulan 30,7 milyardan bile daha düşük bir açık. Yukarıda belirttik, öngörülen kur artışı dış ticaret hedeflerini şimdiden anlamsız kılarken, nasıl olacak da cari açık bu yıla göre azalacak.

Nasıl olsa tahmin yapıldığında tutmayınca bir yükümlülük söz konusu değil. Biz de cari açık için bu yıla ilişkin beklentimizden sonra 2007 tahminimizi söyleyelim. Bu yıl için 34 milyar dolar civarında, 2007 için de geniş bir marjda söylersek 45-50 milyar dolar arasında bir cari açık bekliyoruz. Ancak... 2007'de iç siyasetteki gerginliğin yaratacağı koşullarla kurlar fırlayıp gitmezse ve dış piyasalarda tümüyle bizim kontrolümüz dışında bazı gelişmeler olmazsa... Yani, kurlar hızla yükselmeye başlarsa zaten dış ticaret kendiliğinden bir düzeltme yapacak ve cari açık sorunu bir ölçüde hafifleyecek.

GÖSTERGELER »

➤ Bütçe

2007 bütçesinin, 2006 gerçekleşme tahminine göre harcamalar yönüyle yüzde 17, gelirler yönüyle yüzde 9 büyüyeceği öngörülüyor. Bütçe açığı da 3 milyardan 16,7 milyara çıkacak.

Vergi gelirlerinde öngörülen yüzde 15'lik artışı iyi değerlendirmek gerekiyor. Yüzde 15'in, yüzde 4'lük enflasyon hedefinin çok üstünde olduğu, bunun da yeni vergiler geleceği anlamı taşıdığı yargısı pek doğru değil. 2007'nin yüzde 4'lük enflasyon hedefi, yılbaşı-yılsonu oranını gösteriyor. Oysa, yıllık ortalama enflasyon hedefini gösteren deflatör yüzde 7. Bunun üstüne yüzde 5'lik büyüme hedefini de koyduğunuz zaman, birikimli oran yüzde 12,4'e geliyor; böylece bu oranla yüzde 14,9'luk vergi artışı arasında önemli bir fark kalmadığı da ortaya çıkıyor.

Bütçede en dikkat çekici yönlerden biri faiz ödemelerindeki artış. Son yıllarda faiz ödemeleri mutlak tutar olarak düzenli bir gerileme gösteriyordu. Oysa 2006'nın faiz ödemesi, geçen yılın yüzde 1 dolayında da olsa üstüne çıkacak, asıl artış ise yüzde 14,5'le gelecek yıl kaydedilecek. Gelecek yıl, bu yıla göre 6,5-7 milyar YTL daha fazla faiz ödeyeceğiz. Faizlerde mayıs ayındaki dalgalanmayla ortaya çıkan ve bir daha geriletilemeyen (biraz da gerilemesi istenmeyen) faizlerin maliyeti bu işte. Mayıstaki dalgalanma sırasında "Faiz artışı bütçeyi etkilemez" diyenlerin kulakları çınlasın.

→ ENFLASYON

Önceki sayıda enflasyonla ilgili değerlendirmemizin son bölümünde şu görüşlere yer vermiştik:

"Geçen yılın ekim ayındaki oranları anımsatalım. 2005 yılının ekim ayında üretici fiyatları yüzde 0,68 artmış, tüketici fiyatlarındaki artış ise yüzde 1,79'u bulmuştu. Bu yıl ekimdeki oranlar büyük olasılıkla geçen yılki oranların altında kalacak. Bağlı olarak, yıllık oranlar, eylül sonundaki düzeyin altına gerileyecek."

Nitekim, ekim ayında tahminler doğrultusunda bir gerçekleşme yaşandı. Tüketici fiyatları yüzde 1,29 artarken, üretici fiyatlarındaki artış yüzde 0,45 oldu. Hem tüketicide, hem üreticide geçen yılki oranların altında kalındığı için de, yıllık oranlar eylül sonundaki düzeye göre geriledi.

Enflasyon grafiği

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim
ÜFE	5,11	5,26	4,21	4,96	7,66	12,52	14,34	12,32	11,54	10,94
TÜFE	7,93	8,15	8,16	8,83	9,86	10,12	11,69	10,26	10,55	9,98

Artık 2006 enflasyonunun hangi düzeyde oluşacağına ilişkin pek kuşku kalmadı. Hükümetin de tahmin ettiği gibi enflasyonun tek hanede, ama çift hanenin, biraz da "fiyat etiketi" gibi çok az altında oluşması normal karşılanacak.

Ancak bir noktanın altını kalın çizgilerle çizmek gerekiyor. Türkiye, 2006 yılında enflasyonla mücadelede başarısız oldu. Yüzde 5 olarak öngörülen enflasyonun, oransal olarak ifade edersek tam yüzde 100 sapma gösterip yüzde 10 olarak gerçekleşecek olması başarısızlık değilse nedir. "Enflasyon geçmişte yüzde 50'ydi, 60'tı, şimdi yüzde 10" diye sevinmek de mümkündür kuşkusuz, ama hedefe göre değerlendirme yapmaktan da kaçınamayız.

Peki 2007'de ne olur? Öngörülen yüzde 4'lük enflasyon hedefini yakalama şansımız var mı? Mayıs ayı ortasında yaşadığımız dalgalanma gösterdi ki, Türkiye enflasyonla mücadeleyi adeta tümüyle "düşük kur" sayesinde götürdü. Kurdaki küçük bir oynama, bize anında yüksek enflasyon olarak dönüyor. Dolayısıyla, enflasyonda son yıllardaki düşüşü uygulanan ekonomik politikalarla açıklamak fazla iyimserlik olur. 2007'ye bakarken de, öncelikle kurları izlemek gerekiyor.

Tabii ki, 2007 sıradan bir yıl da değil. İki seçimin birden yaşanacak olması ve özellikle Cumhurbaşkanlığı seçiminin ülkeyi germeye aday bir görüntü vermesi, 2007 için tahmin yapmayı zorlaştıran en büyük etken. İç siyasetin gerilmesi sonucu yabancıların birikimlerinin küçük bir kısmını bile Türkiye'den çıkarmak istemelerinin yaratacağı kur yükselmesi, tek başına enflasyon hedefinin çöpe atılması sonucunu doğurabilecek. Enflasyonun, tek başına yüzde 10'dan yüzde 4'e indirilmesi bile başlı başına bir sorunken, karşımızda bir de siyasi nedenlerden kaynaklanacak gerilimler duruyor. Bütün bu etkenleri göz önünde bulundurarak şunu söylemek gerek; birincisi, 2007 enflasyonu için tahmin yapmak kolay değil; ikincisi, bir tahmin yapmak durumunda kalınırsa herhalde dile getirilecek oran yüzde 4'ün epey üzerinde olacak.

→ BİR BAKIŞTA ÜÇ YILIN EKONOMİK GÖSTERGELERİ

		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
→ **ÜFE** (% değ.)	2004	2.63	1.64	2.10	2.65	-0.03	-1.05	-1.52	0.79	1.85	3.23	0.75	0.13
	2005	-0.41	0.11	1.26	1.21	0.20	-0.48	-0.74	1.04	0.78	0.68	-0.95	-0.04
	2006	1.96	0.26	0.25	1.94	2.77	4.02	0.86	-0.75	-0.23	0.45		
→ **TÜFE** (% değ.)	2004	0.74	0.55	0.89	0.59	0.38	-0.13	0.22	0.58	0.94	2.22	1.54	0.45
	2005	0.55	0.02	0.26	0.71	0.92	0.10	-0.57	0.85	1.02	1.79	1.40	0.42
	2006	0.75	0.22	0.27	1.34	1.88	0.34	0.85	-0.44	1.29	1.27		
→ **İhracat** (milyon dolar)	2004	4,619	3,665	5,218	5,072	5,170	5,284	5,632	4,707	5,656	5,867	5,734	6,541
	2005	4,997	5,652	6,592	6,128	5,977	6,039	5,763	5,553	6,814	6,772	5,942	7,246
	2006	5,127	6,029	7,394	6,432	7,014	7,757	6,970	6,657	7,316			
→ **İthalat** (milyon dolar)	2004	6,330	6,139	8,452	7,932	7,991	8,468	8,728	7,883	8,487	8,088	8,568	10,474
	2005	7,220	8,324	10,196	9,595	9,812	9,947	9,596	10,272	10,366	10,090	9,673	11,683
	2006	8,140	9,797	11,586	11,577	12,376	12,073	11,485	11,877	11,630			
→ **Cari denge** (milyon dolar)	2004	-985	-2,225	-2,188	-1,716	-1,339	-1,483	-756	20	89	-181	-1,930	-2,910
	2005	-1,465	-2,260	-2,456	-2,532	-2,304	-2,177	-1,120	-1,196	-360	-895	-2,626	-3,760
	2006	-2,237	-3,210	-3,022	-3,920	-3,760	-2,567	-1,995	-1,711				
→ **İç borç stoku** (milyar YTL)	2004	199.4	200.5	203.7	206.2	209.8	209.1	212.0	214.3	217.6	225.6	225.7	224.5
	2005	228.8	231.3	232.5	236.2	235.1	234.8	235.2	239.5	243.2	242.8	243.8	244.8
	2006	243.6	246.4	246.4	246.6	250.7	249.1	249.7	251.9	250.9			
→ **İç borç faizi** (%)	2004	25.52	23.99	24.44	23.15	28.82	27.50	26.32	24.85	25.42	22.79	22.88	23.12
	2005	19.43	17.58	17.01	17.17	17.31	15.61	16.02	16.07	14.84	14.55	14.10	14.19
	2006	14.02	13.97	13.89	13.88	14.36	18.11	21.51	20.47	21.11	21.96		
→ **Bütçe geliri** (milyar YTL)	2004	6,796	7,243	9,815	8,085	10,615	7,252	10,853	10,211	8,907	7,510	11,435	11,998
	2005	10,181	8,886	9,270	8,859	13,867	10,447	10,407	13,336	10,272	11,047	14,687	13,560
	2006	13,619	12,807	11,899	12,164	18,348	15,184	14,929	16,572	12,517			
→ **Bütçe gideri** (Aylık) (milyar YTL)	2004	12,075	8,500	10,265	11,345	11,802	10,405	12,196	12,283	11,987	11,241	11,017	17,904
	2005	11,187	9,176	10,970	11,335	12,186	10,525	13,489	13,140	11,710	12,235	10,752	17,857
	2006	11,604	15,311	12,460	15,142	14,016	13,066	16,897	16,553	14,375			
→ **Reel kur end.** (1995=100)	2004	147.0	149.1	154.2	152.5	138.2	137.5	140.5	140.1	138.1	139.9	141.3	143.2
	2005	150.7	156.0	154.7	151.8	153.3	159.5	163.0	160.9	162.2	165.7	170.8	171.3
	2006	172.1	174.6	172.9	171.7	158.4	142.1	147.0	153.8	154.5			
→ **Aylık Ort. $** (YTL)	2004	1.3434	1.3238	1.3159	1.3514	1.5013	1.4887	1.4482	1.4674	1.4983	1.4847	1.4454	1.3933
	2005	1.3500	1.3102	1.3050	1.3535	1.3650	1.3547	1.3327	1.3366	1.3342	1.3512	1.3537	1.3457
	2006	1.3279	1.3202	1.3287	1.3309	1.4138	1.5928	1.5508	1.4622	1.4721	1.4762		
→ **Aylık Ort. Avro** (YTL)	2004	1.6962	1.6773	1.6155	1.6235	1.8015	1.8078	1.7774	1.7880	1.8286	1.8501	1.8735	1.8659
	2005	1.7787	1.7040	1.7219	1.7520	1.7376	1.6501	1.6050	1.6435	1.6365	1.6242	1.5955	1.5961
	2006	1.6067	1.5786	1.5962	1.6289	1.8035	2.0179	1.9672	1.8729	1.8761	1.8634		
→ **Mevduat** (Milyar YTL)	2004	82.7	84.9	86.4	89.0	88.3	89.3	91.0	93.3	95.6	96.8	98.8	103.2
	2005	100.5	102.2	108.7	111.6	114.1	120.0	123.5	127.5	129.9	132.5	137.1	143.1
	2006	140.4	145.2	153.4	155.2	162.6	166.4	160.3	161.0	165.0			
→ **DTH** (Milyar dolar)	2004	48.4	47.5	47.4	45.9	46.5	46.6	47.8	48.6	49.8	52.5	53.6	56.7
	2005	54.7	54.9	53.7	54.1	53.1	53.6	55.4	56.0	57.3	55.4	54.8	57.3
	2006	59.0	60.8	58.7	58.9	59.7	57.8	59.8	62.6	62.5			
→ **Kredi** (Milyar YTL)	2004	51.4	52.8	55.7	60.5	65.1	67.1	68.3	71.1	73.1	75.1	76.4	80.3
	2005	79.3	81.8	86.9	90.6	93.8	98.2	101.5	105.2	108.6	112.0	115.2	118.8
	2006	121.0	124.8	132.1	139.2	150.0	155.9	155.6	157.6	161.9			
→ **Tük.kredileri** (Milyar YTL)	2004	6.8	7.5	8.3	9.3	10.7	11.0	11.5	11.8	12.0	12.4	12.6	12.9
	2005	13.1	14.6	15.7	17.1	18.3	19.7	21.4	22.8	24.0	25.6	26.7	28.9
	2006	29.9	31.7	33.8	37.3	40.7	42.0	42.5	42.7	43.3			
→ **Kredi kartları** (Milyar YTL)	2004	7.3	7.3	7.7	8.2	8.7	9.6	9.9	10.5	11.0	12.2	13.0	13.8
	2005	13.9	13.7	14.0	14.3	14.8	15.4	15.4	15.8	16.1	16.5	16.5	16.9
	2006	17.3	17.6	17.6	17.9	18.8	19.5	19.9	20.3	20.2			
→ **San.ür.endeksi** (1997=100)	2004	112.2	102.4	125.6	122.2	129.6	131.0	132.4	124.0	130.8	123.5	118.1	128.6
	2005	117.8	113.4	129.9	128.4	132.7	133.3	130.6	132.4	141.6	132.2	129.9	138.2
	2006	110.8	120.0	142.6	137.8	145.1	148.5	143.1	138.7				
→ **Protestolu senet** (Milyon YTL)	2004	98.6	88.8	104.7	115.2	106.8	118.4	128.7	130.1	168.9	145.9	174.2	271.8
	2005	180.7	157.2	202.4	183.2	202.9	221.9	230.5	241.5	285.0	274.1	299.8	323.9
	2006	286.0	247.3	274.8	249.6	310.8	370.7	327.4	349.7	364.3			
→ **Dış borç öde.** (Milyar dolar)	2004	1,589	2,598	2,349	1,166	1,125	1,226	1,748	1,196	1,040	1,403	1,940	1,431
	2005	984	2,938	1,040	1,783	2,774	1,107	1,015	2,618	1,251	1,111	2,220	1,787
	2006	1,014	2,427	834	1,777	2,187	953	1,113	2,297	766	1,403		

GÖSTERGELER »

GSMH (Yüzde değişim)

	2006	2005
Birinci çeyrek	6.4	7.5
İkinci çeyrek	8.5	4.7
Üçüncü çeyrek		8.0
Dördüncü çeyrek		10.2
Yıllık		7.6

Fiyatlar (Yüzde değişim)

	2006 (2003=100)	2005 (1994=100)
ÜFE		
.Ekim	0.45	0.68
.On aylık	12.04	3.69
.Yıllık	10.94	2.57
.Yıllık ortalama	7.76	8.16

	2006 (2003=100)	2005 (1994=100)
TÜFE		
.Ekim	1.27	1.79
.On aylık	8.01	5.79
.Yıllık	9.98	7.52
.Yıllık ortalama	9.25	8.47

Dış Ticaret (Milyon ABD Doları)

Eylül	2006	2005	Değ.(%)
.İhracat	7,316	6,814	7.37
.İthalat	11,630	10,366	12.19
.Açık	-4,314	-3,552	21.45
.İhracat/ithalat (%)	62.9	65.7	
Ocak-Eylül			
.İhracat	60,697	53,515	13.42
.İthalat	100,540	85,329	17.83
.Açık	-39,843	-31,814	25.24
.İhracat/ithalat (%)	60.4	62.7	
Yıllık (Eylül itibariyle)			
.İhracat	80,656	71,657	12.56
.İthalat	131,987	112,458	17.37
.Açık	-51,331	-40,801	25.81
.İhracat/ithalat (%)	61.1	63.7	

Cari İşlemler Dengesi (Milyon Dolar) (Ocak-Ağustos)

	2006	2005	Fark	Değ.(%)
Cari İşlemler Dengesi	-22,422	-15,510	6,912	44.56
Döviz geliri	76,239	68,999	7,240	10.49
. İhracat	56,185	48,867	7,318	14.98
. Turizm	11,676	11,810	-134	-1.13
. İşçi dövizi	659	515	144	27.96
. Diğer	7,719	7,807	-88	-1.13
Döviz gideri	**-98,661**	**-84,509**	**14,152**	**16.75**
. İthalat	-84,165	-70,486	13,679	19.41
. Faiz	-3,813	-3,262	551	16.89
. Turizm	-1,918	-1,911	7	0.37
. Diğer	-8,765	-8,850	-85	-0.96
Yıllık cari işlemler dengesi (Ağustos ayı itibariyle)	-30,063	-20,442	9,621	47.06

Uluslararası rezervler (Milyon Dolar)

	13/10/06	30/12/05	31/12/04
Toplam	91,231	75,066	58,749
a-Döviz rezervi	88,989	73,151	57,114
. Merkez Bankası	56,028	50,518	36,006
. Bankalar ve özel finans kurumları	32,961	22,633	21,108
b-Altın	2,242	1,915	1,635

Reel kur endeksi (1995=100)

	TÜFE'ye göre	ÜFE'ye göre(*)		TÜFE'ye göre	ÜFE'ye göre(*)
Eyl-97	111.3		108.4	Eyl-02	115.2
Eyl-98	121.1		110.9	Eyl-03	151.5
Eyl-99	124.1		107.4	Eyl-04	138.1
Eyl-00	139.0		114.1	Eyl-05	162.2
Eyl-01	98.5		88.5	Eyl-06	154.5

(*)2005 öncesi TEFE'ye göre

Konsolide bütçe (Bin YTL) (Ocak-Eylül)

	2006	2005	Değ.(%)
. Gelir	128,038,589	95,525,046	34.04
. Harcama	129,423,325	113,029,507	14.50
. Denge	-1,384,736	-8,193,118	0.00
. Faiz dışı denge	36,242,264	27,041,836	34.02

İç borç stoku (Milyon YTL) (Eylül sonu)

	2006	2005	Değ.(%)
.Tutar	250,869	243,207	3.15
.Vadeye kalan süre (ay)	24.2	22.5	7.56

İç borçlanma (İskontolu ihaleler)

	2006		2005	
	Tutar (Milyon YTL)	Faiz (%)	Tutar (Milyon YTL)	Faiz (%)
.Ekim	3,803	21.96	5,898	14.55
.On aylık	51,652	17.81	62,012	16.80

Yurtiçindekilerin toplam YTL mevduatı (Bin YTL)

	20/10/06	28/10/05	Değ. (%)
Toplam	163,415,098	132,712,337	23.13
. Vadesiz	24,740,504	22,316,162	10.86
. Vadeli	138,674,594	110,396,175	25.62
Bankalara göre			
. Kamu	78,866,501	65,611,323	20.20
. Özel	79,551,225	62,785,360	26.70
. Yabancı	4,997,372	4,315,654	15.80

Yurtiçi yerleşiklere ait DTH (Milyon dolar)

	20/10/06	30/12/05	31/12/04
Toplam	65,143	56,917	56,683
. ABD Doları	37,783	32,976	33,674
. Euro	20,439	18,997	15,843
(Dolar karşılığı)	25,761	22,435	21,590
.Diğer dövizler (dolar karşılığı)	1,599	1,506	1,418

Mevduatın vade dağılımı

	20/10/06	30/12/05	31/12/04
a- YTL mevduat (Bin YTL)	**173,665,860**	**150,854,206**	**104,822,857**
. Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	25,867,606	26,842,312	19,133,027
. Bir ay vadeli	44,980,349	31,109,839	21,982,330
. Üç ay vadeli	88,844,783	69,142,476	47,152,120
. Altı ay vadeli	9,396,917	15,802,369	7,510,976
. Bir yıl vadeli	2,364,982	3,468,813	2,818,313
. Bir yıldan uzun vadeli	2,211,223	4,488,397	6,226,091
b-Yabancı para mevduat (Milyon Dolar)	**74,268**	**63,482**	**61,782**
. Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	15,895	14,773	15,123
. Bir ay vadeli	22,132	17,101	19,053
. Üç ay vadeli	24,294	19,957	17,593
. Altı ay vadeli	5,238	6,148	4,841
. Bir yıl vadeli	2,485	1,921	1,792
. Bir yıldan uzun vadeli	4,224	3,582	3,380

Mevduat bankaları kredileri (Bin YTL)

	20/10/06	28/10/05	Değ. (%)
Toplam	162,759,281	110,654,088	47.09
Yurtiçi krediler	161,217,946	109,397,718	47.37
.YTL krediler	138,030,969	90,189,559	53.05
.Yabancı para krediler	23,186,977	19,208,159	20.71
Yurtdışı krediler	1,541,335	1,256,370	22.68

Tüketici kredileri ve kredi kartları (Bin YTL)

	27/10/06	28/10/05	Değ.(%)
Toplam	64,387,746	41,193,864	56.30
. Tüketici kredileri	43,795,265	25,342,432	72.81
Konut	21,260,188	9,997,596	112.65
Taşıt	6,389,737	5,615,365	13.79
Diğer	16,145,340	9,729,471	65.94
.Kredi kartları	20,592,481	15,851,432	29.91
Tasfiye olunacak			
. Tüketici kredileri	327,043	171,914	90.24
. Kredi kartları	1,620,583	1,248,873	29.76

Repo hacmi (Bin YTL)

	27/10/06	30/12/05	31/12/04
. Müşterilerle yapılan	2,559,868	1,485,624	1,650,604
. Mali kuruluşlar arasında yapılan	14,632,224	12,426,352	6,985,126

En yüksek faiz oranları (1 Kasım 2006 itibariyle)

YTL mevduata uygulanan faiz (%)	ABD Doları mevduata uygulanan faiz (%)	Avro mevduata uygulanan faiz (%)
. Bir aya kadar vadeli	. Bir aya kadar vadeli	. Bir aya kadar vadeli
10,00 - 26,00	1,50 - 8,50	1,80 - 7,00
. Üç aya kadar vadeli	. Üç aya kadar vadeli	. Üç aya kadar vadeli
10,00 - 26,00	2,00 - 8,75	1,95 - 7,25
. Altı aya kadar vadeli	. Altı aya kadar vadeli	. Altı aya kadar vadeli
10,00 - 26,25	2,25 - 9,00	2,10 - 7,50
. Bir yıla kadar vadeli	. Bir yıla kadar vadeli	. Bir yıla kadar vadeli
10,00 - 26,50	2,75 - 9,25	2,55 - 7,75

Para arzı (Bin YTL)

	20/10/06	28/10/05	Değ. (%)
M1	46,720,235	38,326,491	21.90
Dolaşımdaki para	25,372,372	19,072,634	33.03
Dolaşıma Çık.Bank.+Madeni Para	27,803,006	20,417,603	36.17
Banka Kasaları (-)	2,430,635	1,344,969	80.72
Vadesiz ticari mevduat	8,729,251	9,079,305	-3.86
Vadesiz tasarruf mevduatı	10,234,397	7,228,779	41.58
Vadesiz diğer mevduat	2,382,973	2,944,779	-19.08
TCMB'deki mevduat	1,242	994	24.99
M2	180,521,605	143,963,080	25.39
Vadeli ticari mevduat	19,824,714	18,397,256	7.76
Vadeli tasarruf mevduatı	98,140,893	73,119,877	34.22
Vadeli diğer mevduat	15,835,763	14,119,456	12.16
M2Y	275,318,358	218,972,603	25.73
Döviz tevdiat hesapları (YTL)	94,796,753	75,009,523	26.38
Döviz tevdiat hesapları ($)	65,143	55,674	17.01
M3A	188,788,712	151,785,965	24.38
M2	180,521,605	143,963,080	25.39
Resmi mevduat	8,267,107	7,822,885	5.68
M3	190,319,342	155,084,824	22.72
TCMB'deki diğer mevduat	1,530,630	3,298,859	-53.60
M3Y	285,116,095	230,094,347	23.91
M3	190,319,342	155,084,824	22.72
Döviz tevdiat hesapları (YTL)	94,796,753	75,009,523	26.38

İşsizlik verileri (Bin kişi)

	Temmuz 06	Haziran 06	Temmuz 05
.15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	51 701	51 647	50 833
.İşgücü durumu	25 508	25 445	25 544
... İstihdam edilenler	23 257	23 200	23 227
... İşsizler	2 251	2 245	2 317
.İşsizlik oranı (%)	8.8	8.8	9.1
.Tarım dışı işsizlik oranı (%)	11.7	11.5	12.7
.Genç nüfusta işsizlik oranı (%)	17.1	16.7	17.6

Tüketici güven endeksi

	Eylül 06	Ağustos 06	Değ.(%)
Tüketici güven endeksi	91.36	91.40	-0.04
.Satın alma gücü (mevcut dönem)	82.41	83.85	-1.72
.Satın alma gücü (gelecek dönem)	85.69	86.14	-0.52
.Genel ekonomik durum (gelecek dönem)	85.92	85.23	0.81
.İş bulma olanakları (gelecek dönem)	91.12	88.65	2.79
.Mevcut dönemin dayanıklı tüketim malları satın almak için uygunluğu	111.66	113.17	-1.33

İmalat sanayi kapasite kullanım oranı (Yüzde) (Eylül)

	2006	2005
. Toplam	82.8	82.7
. Kamu	91.2	89.4
. Özel	81.3	81.0

Aylık sanayi üretimi değişimi (Yüzde) (Ağustos)

	Ağustos		Ocak-Ağustos	
	2006	2005	2006	2005
Toplam	4.8	6.8	6.6	4.0
.Madencilik	6.6	3.6	7.8	14.7
.İmalat	4.0	6.4	6.2	3.2
.Elektrik, gaz ve su	9.8	11.1	9.0	7.4

Yatırım teşvik belgeleri (Bin YTL) (Ocak-Eylül)

	2006	2005	Değ.(%)
. Tarım	407,726	432,252	-5.67
. Madencilik	397,200	378,122	5.05
. İmalat sanayi	10,545,671	8,642,011	22.03
. Enerji	1,670,245	1,165,668	43.29
. Hizmetler	6,540,283	5,239,841	24.82
Toplam	19,561,125	15,857,894	23.35

Turist sayısı

	2006	2005	Değ.(%)
Ocak-Eylül	16,158,843	17,102,091	-5.52

Şirket kuruluşları (Ocak-Eylül)

	2006	2005	Değ.(%)
. Kurulan	40,903	36,158	13.12
. Kapanan	7,048	6,184	13.97

İnşaat ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi (Yıllık)

Yapı sayısı (İlk altı ay)	2006	2005	Değ.(%)
. Ruhsat	52,721	47,304	11.45
. Yapı kullanma izin belgesi	26,314	23,618	11.42

Protestolu senetler (Ocak-Eylül)

	2006	2005	Değ.(%)
. Adet	842,439	634,861	32.70
. Tutar (Bin YTL)	2,793,510	1,905,305	46.62

Dış borç anapara ve faiz ödemesi (Milyon dolar) (Ocak-Ekim)

	2006	2005	Değ.(%)
Toplam	14,770	16,622	-11.14
. Kamu	7,603	9,418	-19.27
. Merkez Bankası	556	495	12.32
. IMF'ye ödemeler	6,611	6,709	-1.46

Çeşitli göstergeler

	2006 2. Çeyrek	2005	2004	2003
Toplam dış borç stoku (Milyon $)	193,617	171,078	162,201	144,915
Kısa vade	43,727	38,247	32,569	23,013
Orta-uzun vade	149,890	132,831	129,632	121,902
Kamu	66,899	68,114	73,825	69,503
Kısa Vade	0	0	0	0
Orta-Uzun Vade	66,899	68,114	73,825	69,503
TCMB	15,763	15,417	21,401	24,364
Kısa Vade	2,774	2,763	3,287	2,860
Orta-Uzun Vade	12,989	12,654	18,114	21,504
Özel	110,955	87,547	66,976	51,048
Kısa Vade	40,953	35,484	29,282	20,153
Orta-Uzun Vade (1)	70,002	52,063	37,694	30,895
Dış borç stokunun GSMH'ye oranı (%)				
Toplam		47.4	54.2	60.6
Kısa Vade		10.6	10.9	9.6
Orta-Uzun Vade		36.8	43.3	51.0
Kamu		18.9	24.7	29.1
TCMB		4.3	7.1	10.2
Özel		24.3	22.4	21.3
Dış borç stokunun yüzde dağılımı				
Toplam	100.0	100.0	100.0	100.0
Kısa Vade	22.6	22.4	20.1	15.9
Orta-Uzun Vade	77.4	77.6	79.9	84.1
Kamu	34.6	39.8	45.5	48.0
TCMB	8.1	9.0	13.2	16.8
Özel	57.3	51.2	41.3	35.2
Dış borç stokundaki yüzde değişim (%)				
Toplam	4.1	5.5	11.9	11.4
Kısa Vade	5.9	17.4	41.5	40.1
Orta-Uzun Vade	3.6	2.5	6.3	7.2
Kamu	-3.0	-7.7	6.2	9.3
TCMB	1.6	-28.0	-12.2	10.8
Özel	9.3	30.7	31.2	14.8
Dış borç stokunun döviz kompozisyonu (%)				
Toplam	100.0	100.0	100.0	100.0
AMERİKAN DOLARI	56.7	54.7	48.8	45.7
ALMAN MARKI	0.0	0.0	0.0	0.0
ECU/EURO	32.1	31.9	33.8	33.2
JAPON YENİ	1.4	1.6	2.1	3.1
SDR	5.9	8.6	13.2	16.6
DİĞER	3.9	3.2	2.0	1.4
Makro ekonomik büyüklükler (Milyon Dolar)				
GSMH (Milyon $)		360,876	299,475	239,235
İhracat (FOB) (2) (3)	77,708	73,476	63,167	47,253
İthalat (CIF) (3)	127,111	116,774	97,540	69,340
Cari işlemler dengesi (3)	-28,669	-23,155	-15,604	-8,036
TCMB rezervler (brüt)	56,732	50,515	36,009	33,616
TCMB rezervler (net)	58,997	52,429	37,643	35,162
Dış kredi kullanımları (3)	43,871	33,728	22,827	16,324
Dış borç servisi (3)	35,633	36,392	30,482	27,808
Anapara	27,352	28,435	23,340	20,821
Faiz	8,281	7,957	7,142	6,987
FİNANSAL GÖSTERGELER (%)				
Toplam dış borç stoku / ihracat (FOB)	249.2	232.8	256.8	306.7
Dış borç servisi / GSMH		10.1	10.2	11.6
Dış borç servisi / ihracat (FOB)	45.9	49.5	48.3	58.8
Faiz / GSMH		2.2	2.4	2.9
Faiz / ihracat (FOB)	10.7	10.8	11.3	14.8
TCMB rezervler (net) / Dış borç stoku	30.5	30.6	23.2	24.3
TCMB rezervler (net) / Kısa vadeli borçlar	134.9	137.1	115.6	152.8
TCMB rezervler (brüt) / Toplam dış borç	29.3	29.5	22.2	23.2
TCMB rezervler (brüt)/ Kısa vadeli borçlar	129.7	132.1	110.6	146.1
TCMB rezerv (brüt) / İthalat (CIF)	44.6	43.3	36.9	48.5
TCMB rezerv (net)/ İthalat (CIF)	46.4	44.9	38.6	50.7
Cari işlemler dengesi / TCMB rezervi (brüt)	-50.5	-45.8	-43.3	-23.9
Cari işlemler dengesi / TCMB rezervi (net)	-48.6	-44.2	-41.5	-22.9
Cari işlemler dengesi / GSMH		-6.4	-5.2	-3.4

(1) 1 Ekim 2001 tarihinden itibaren Merkez Bankası tarafından izleniyor
(2) Bavul ticareti ve diğer mallar hariç
(3) 12 aylık toplam

2007 PROGRAMI RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANDI

2007 yılı programlandı

Gelecek yıl, makro ekonomik istikrarı tehdit etmeyen, özel sektör eliyle gerçekleştirilen, ihracat odaklı ve toplumun geniş kesimlerinin refah düzeyini artıran bir ekonomik büyüme sağlanacak. Tüketimde yavaşlama bekleniyor

Toplam tüketimde bu yıla göre gelecek yıl yavaşlama beklenirken, gelecek yıl toplam tüketimin yüzde 3,7 oranında artması bekleniyor. 2007 Yılı Programı, Resmi Gazete'nin 1 Kasım 2006 tarihli sayısında yayımlandı.

➤ Programa göre, makro ekonomik istikrarı tehdit etmeyen, özel sektör eliyle gerçekleştirilen, ihracat odaklı ve toplumun geniş kesimlerinin refah düzeyini artıran bir ekonomik büyüme sağlanacak. Özellikle kamu politikalarından kaynaklanan belirsizlikler azaltılarak, işletmelerin öngörülebilir bir ortamda uzun vadeli planlamaya dayalı olarak çalışabilmeleri için elverişli koşullar oluşturulacak.

➤ Gelecek yıl da açık enflasyon hedeflemesi uygulamasına devam edilecek. Merkez Bankası, kısa vadeli faiz oranlarını temel para politikası aracı olarak aktif şekilde kullanmaya devam edecek. Dalgalı kur rejimine devam edilecek.

➤ Makro ekonomik istikrarın devamı için maliye, para ve gelirler politikasının uyumu gözetilecek.

➤ Kamu borç stoğunun milli gelire oranının, düşürülmesinin yanısıra cari açığı da kontrol etmek için mali disipline titizlikle uyulacak.

➤ Kayıtdışı ile mücadele için bütüncül bir program hazırlanacak.

➤ Gelişme eksenlerinin de yer aldığı ve mevcut durum ile hedeflerin ortaya konduğu programda, uygulanacak politika, öncelik ve tedbirler de sıralandı.

MAKRO GÖSTERGELER

Programa göre, gelecek yıl kamu tüketiminin yüzde 6, özel tüketimin ise yüzde 3,3 oranında artacağı tahmin ediliyor. Toplamdaki tüketim artışı ise yüzde 3,7 olarak hedefleniyor.

Bu yılın tamamında tüketim artış hızının ise yüzde 7,9 seviyesinde oluşacağı öngörülüyor. Programa göre, bu yıl yüzde 10,8 oranında artacağı öngörülen sabit sermaye yatırımlarının, gelecek yıl yüzde 5,9 yükselmesi hedeflendi.

Toplamdaki artış hızındaki düşüşe karşılık 2007'de kamunun yatırım artış hızı artacak, özel sektörün yatırım artış hızı ise bu yılın gerisinde kalacak. Bu yıl yüzde 1,2 artacak olan kamu yatırımlarının, gelecek yıl da yüzde 5,8 büyümesi planlanıyor.

Özel sektör yatırımlarının ise 2006 yılındaki yüzde 14'lük artışa karşılık, 2007'de yüzde 6 oranında artacağı öngörülüyor.

BÜYÜME ÖNGÖRÜSÜ YÜZDE 5

Bu yıl yüzde 6 olarak gerçekleşeceği tahmin edilen büyümede gelecek yıl hedef, yine yüzde 5 olacak. Bunun sonucunda bu yıl 390,4 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmesi öngörülen gayrisafi yurtiçi hasıla (GSYH) rakamı gelecek yıl 410,7 milyar dolara ulaşacak. Bu gelişme sonucu kişi başına milli gelir rakamı 5 bin 349 dolardan, 2007 yılında 5 bin 559 dolara çıkacak. Satınalma gücü paritesi ile kişi başına gelir ise 8 bin 959 dolardan, 9 bin 662 dolara yükselecek.

➤ Programda, bu yıl 72 milyon 974 bin seviyesinde olan Türkiye nüfusunun gelecek yıl 73 milyon 875 bin kişiye ulaşacağı tahmin edildi. Bu gelişme sonucunda işgücüne katılan kişi sayısı artacak ancak, işgücüne katılım oranı gerileyecek.

➤ Bu yıl istihdam edilen kişi sayısı 22 milyon 112 bin kişi olarak tahmin edilirken, gelecek yıl bu rakam 22 milyon 444 bin kişiye çıkacak. Buna karşın işgücüne katılım oranı yüzde 47,6'dan yüzda 47,4'e inecek.

➤ İşsizlik rakamında ise 2001 yılından sonra ilk kez yüzde 10'un altına inilecek ve işsizlik 2007'de yüzde 9,8 olarak gerçekleşecek. En son 2001 yılında yüzde 8,4 olarak gerçekleşen işsizlik oranı, 5 yıl boyunca yüzde 10'nun üzerinde kaldı.

DIŞ TİCARET RAKAMLARI

Programa göre, 2007 yılında 95 milyar dolar ihracat, 149,7 milyar dolar da ithalat öngörülüyor. Dış ticaret açığının 54,7 milyar dolar olacağı öngörülürken, cari işlemler açığının GSYH oranı da yüzde 7,4 olarak öngörüldü.

DEVLETİN GELİRİ DE HARCAMASI DA ARTACAK

Önümüzdeki yıl genel devlet gelirlerinin GSYH'ya oranının yüzde 46,5'e, harcamalarının ise yüzde 47,1'e çıkacağı planlandı. Buna karşılık borcun GSYH'ya oranında ise gelecek yıl düşüş olacak. Kamu net borç stokunun GSYH'ya oranı, yüzde 48,3'ten yüzde 43,4'e gerileyecek.

2007 programında deflatör yüzde 7, yıl sonu TÜFE ise yüzde 4 olarak esas alındı. Bu yılsonu TÜFE'nin ise yüzde 9,8 olarak gerçekleşeceği öngörüldü.